

Maatregelen over het lerarenambt

Een stap vooruit?

Minister Weyts lanceerde een aantal maatregelen om het lerarentekort en de herwaardering van de job van leraar aan te pakken. Het COV was alvast erg kritisch tijdens de onderhandelingen van dit 'voorontwerp van decreet tot uitvoering van maatregelen over het lerarenambt' en zette zich in om het basisonderwijs te versterken. We geven hier een overzicht en duiding.

Voor het COV is het essentieel dat het toekennen van het mandaat van leraar-specialist gekoppeld is aan professionalisering.

Gastleraar

Een school die geen leraar meer vindt met een diploma van onderwijzer, kleuteronderwijzer of bachelor secundair onderwijs, kan een personeelslid aanstellen met een 'ander diploma'. Het is ook mogelijk om 'zij-instromers' aan te werven, personeelsleden met een lerarendiploma die elders gewerkt hebben en anciënniteit kunnen meebrengen naar het onderwijs. Of je kunt een 'leraar in opleiding' aanstellen.

Als al deze maatregelen niet helpen om de vacatures in te vullen, zal je schoolbestuur vanaf 1 september 2023 'gastleraren' kunnen aanwerven.

Een gastleraar kan een individuele persoon zijn die voor een onderdeel van een leergebied enkele lessen komt geven op de school of op een andere locatie. Deze 'gastleraar' hoeft geen pedagogisch diploma te hebben. Je school zou bijvoorbeeld een contract kunnen sluiten met de regisseur van het plaatselijk theatergezelschap om maximum 8 lestijden per week muzische vorming te geven.

AGODI zal de vacante lestijden die de school niet ingevuld kreeg, omzetten in een krediet waarmee dan de regisseur kan betaald worden. Welke opdrachten hij of zij zal uitvoeren moet de school vastleggen in het contract.

Een goed onderwijsbeleid moet blijven inzetten op het aantrekken van goed opgeleide leraren door waardering van deze job en goede arbeidsvoorwaarden. Het COV vindt het dan ook niet gepast om personeelsleden die tijdelijk worden ingezet om een stukje van de werkdruk in de scholen te verlichten, zonder pedagogische bekwaamheid de titel van 'gastleraar' te geven.

Een gastleraar kan ook een werknemer zijn die 'uitgeleend wordt' door zijn bedrijf of organisatie aan de school. Daarvoor moet het schoolbestuur een 'dienstverleningsovereenkomst' sluiten met dat bedrijf. Deze gastleraar, die minstens een 'voldoende geacht diploma' heeft voor leraar, kan aangesteld worden in vacante lestijden of in vervangingen waarvoor de school geen gewone leraar vindt. Ook hiervoor worden de lestijden omgezet in een krediet dat rechtstreeks aan het bedrijf betaald wordt. De gastleraar blijft immers werknemer van zijn bedrijf en blijft ook zijn salaris en andere voordelen ontvangen van zijn werkgever.

Het COV zou liever niet zien dat dit concept moet gebruikt worden in de basisscholen. Het installeert immers ongelijke arbeids- en financiële voorwaarden voor personeelsleden in eenzelfde team. Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat dit contraproductief werkt.

LIO-baan in het buitengewoon onderwijs

Een personeelslid dat een opleiding tot leraar volgt kan vanaf volgend jaar ook deeltijds aangesteld worden als 'leraar-in-opleiding' in een buitengewone basisschool. Hij of zij krijgt een hogere bezoldiging dan het gebruikelijk barema voor wie geen lerarendiploma heeft, zolang de opleiding loopt.

Andere personeelsleden aanwerven

Misschien maakt je school al gebruik van de mogelijkheid om vacante lestijden waarvoor geen leraar kan gevonden worden om te zetten in punten of uren. Met de punten of uren kan een administratief medewerker, kinderverzorger, zorgcoördinator, beleidsmedewerker, ... aangesteld worden die dan enkele taken overneemt om de werklust van de leraar te verminderen. Vanaf volgend schooljaar zullen ook de lestijden van afwezige leraren waarvoor geen vervanger kan gevonden worden kunnen omgezet worden. Uiteraard stopt die omzetting als de afwezigheid van de leraar stopt en die terug in dienst komt.

Andere personeelsleden dan leraren kunnen zo een beperkt aantal opdrachten opnemen maar de klasgroep blijft wel zonder leraar. Als groepen samengevoegd worden is dat een extra belasting voor het lerarenteam.

De leraar-specialist

Een deel van de middelen die de Vlaamse regering voorbestemd had voor het basisonderwijs zullen de komende jaren kunnen gebruikt worden om aan één of meer leraren een mandaat van leraar-specialist toe te wijzen. 5% van de lesomkadering van de school zal daarvoor kunnen gebruikt worden. Via de

Anomalie wordt rechtgezet

Heb je onlangs de overstap gemaakt van onderwijzer, kleuteronderwijzer, zorgcoördinator naar het nieuwe ambt van beleidsondersteuning? Veel kans dat je minder loon kreeg omdat je bijkomend diploma of getuigschrift niet meer in aanmerking kwam voor een niet-verworven salarisschaal, extra salaris dus.

Dankzij het COV wordt deze anomalie rechtgezet. Zodra daarvoor een uitvoeringsbesluit is goedgekeurd informeren we jullie over welke diploma's en getuigschriften zullen gelden voor het ambt van beleidsondersteuner.

Flexibele werkregeling

Voldoe je aan de voorwaarden voor een verlof ouderschap, medische bijstand, mantelzorg of palliatieve zorgen? Dan heb je recht om aan je schoolbestuur te vragen om je opdracht met een flexibele werkregeling uit te oefenen. Wil je hierover meer weten, contacteer dan onze dienstverlening (www.cov.be).

onderhandelingen in het lokaal comité zullen jullie mee kunnen bepalen op welke leergebieden er extra wordt ingezet om de onderwijskwaliteit nog te verbeteren. Een ervaren leraar die al bepaalde expertise heeft verworven of zich verder wil bekwamen kan het mandaat van leraar-specialist toegekend krijgen. Deze loopbaanmogelijkheid is dus gelinkt aan professionalisering. De school bepaalt de bijkomende criteria voor het mandaat, welke specifieke opdrachten die mandaathouder krijgt en hoe hij het schoolteam kan versterken door de kennis en ervaring over te dragen aan de collega's. Het mandaat duurt drie schooljaren maar kan verlengd worden. Tijdens de mandaatperiode ontvangt de leraar-specialist een bijkomend salaris dat ongeveer 8% van het loon bedraagt. >>

TEKST
Hilde Lavrysen

Een goed onderwijsbeleid moet blijven inzetten op het aantrekken van goed opgeleide leraren door waardering van deze job en goede arbeidsvoorwaarden.

>> Voor het COV is het essentieel dat het toekennen van het mandaat van leraar-specialist gekoppeld is aan professionalisering en dat die specialisatie ten dienste gesteld wordt van het team. Het zal daarom erg belangrijk zijn welke criteria en specifieke opdrachten er in de school, via onderhandelingen worden afgesproken voor de toekenning van het mandaat. Omdat geen bijkomende omkadering voor het mandaat wordt toegekend leeft de vrees wel in de scholen dat de werkdruk van de collega's nog zal stijgen. Dit is een element dat mee zal bepalen of het opportuun is het mandaat toe te wijzen.

Meer middelen voor professionalisering

Het nascholingsbudget voor het basisonderwijs wordt verdubbeld. Scholen zullen nu ongeveer 150 euro per jaar per personeelslid krijgen om te investeren in professionalisering.

Je las het al in 'zwartopwit' in deze Basis (blz. 3), na jarenlang aandringen door het COV komt er een verhoging van het nascholingsbudget. Nog steeds onvoldoende maar wel belangrijk onder meer om bijkomende professionalisering in het kader van het mandaat leraar-specialist mee mogelijk te maken. Het mag echter niet bij deze stap vooruit blijven, levenslang leren vraagt duurzame investering over heel de loopbaan.

Adjunct-directeur

Vanaf volgend schooljaar zal het mogelijk zijn om een selectieambt in te richten in het basisonderwijs, de adjunct-directeur. Als je dat in een hiërarchische ladder ziet, staat de adjunct tussen de directeur en het team van leraren

en andere personeelsleden. De school zal bijkomende punten beleidsondersteuning krijgen. Ze kan kiezen om meer uren in te richten in het wervingsambt van beleidsondersteuner of om een beter betaald ambt van adjunct-directeur in te richten. De voorwaarden voor dit nieuwe ambt moeten nog vastgelegd worden maar deze zullen gelijkaardig zijn als voor de adjunct-directeur in het secundair onderwijs. Eén verschil, zo'n betrekking kan ook minder dan halftijds ingericht worden.

Voor het COV moet de oorspronkelijke bedoeling van de beleidsondersteuning in de basisscholen behouden blijven: een brede invulling met ondersteunende opdrachten om de scholen te versterken. Daarom is de keuzevrijheid voor de scholen erg belangrijk. We zijn tevreden dat de minister op onze vraag daarvoor is ingegaan. We blijven er wel van overtuigd dat een adjunct-directeur die maar enkele uurtjes in een school wordt aangesteld best niet belast wordt met het evalueren van de collega's. Dat vraagt opleiding, ervaring en een zekere omvang in de opdracht.

Ondanks een toch aanzienlijke investering van meer dan 30 miljoen euro voor het basisonderwijs komen deze maatregelen over als 'kleine beetjes' die hopelijk hier en daar in de scholen wat soelaas zullen brengen. Of dat effectief zo zal zijn, zal de evaluatie van de maatregelen in het schooljaar 2024-2025 moeten uitwijzen.

Het COV blijft ervan overtuigd dat er maar echte waardering voor het complexe beroep van leraar kan komen als de werkomstandigheden van alle leraren verbeteren. Daarvoor is een pakket aan maatregelen nodig om meer kandidaat leraren goed op te leiden en goede arbeidsomstandigheden in de scholen te creëren. Het COV zal daarvoor blijven ijveren. Het is aan de overheid om daar verantwoordelijkheid in te nemen.